

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

17. Viduitatis vtilitas & honestas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

ficitam voluerit, multa tamen rectè etiam scripsit de *omnitate* & commendatione viduarum. Cuius & illud est: *Virginitas, & viduitas, & modesta in occulto matrimonij dissimulatio, de bonis carnis Deo adolentur.* Vbi ad centesimum, sexagesimum & tricesimum fructum alludit. Nam *docemur*, inquit S. Ambrosius, *triplicem castitatis esse virtutem. Vnam coniugalem, aliam viduitatis, tertiam virginitatis. Non enim aliam sic predicamus, ut excludamus alias. Suis quibusque professionibus ista conducunt. In hoc Ecclesia opulens disciplina: quòd quos preferat habet, quos rejiciat non habet, atque utinam nunquam habere possit. Ita igitur virginitatem predicamus, ut viduas non rejiciamus: ita viduas honoramus, ut suis honos coniugio reseruetur. Non nostra hoc precepta, sed divina testimonia docent.*

Ob has aliasque complures causas, post S. Paulum SS. PP. consuluerunt, non præceperunt, ne viduæ ad secundas nuptias procederent. *Neque enim Eva secundum accepit virum, neque sancta Ecclesia secundum agnovit virum*, ait S. Ambrosius, cuius & hæc sunt. *Sed fortasse aliquibus propter suscipiendos liberos coniugia iteranda videantur? Quod si filiorum studium causa nubendi est, utique ubi est fructus filiorum, causa non suppetit. Quanquam cuius consilij sit, iterum experiri velle frustra tentata fecunditatem, aut subire, quam perculeris orbitatem? Hæc enim iterandi causa est filios non habentibus. Ergo illa que liberos suscepit, & perdidit (cum ipsa enim maior contentio, qua spem generandi habet) illa, inquam, nonne sibi videtur, inter ipsa repetitarum fœdera nuptiarum amissorum prætere funera filiorum? Nonne iterum passura, quod reperit, & ad ipsos votorum tumulos exceptarum orbitatum imagines lamentorum strepitus perhorrescit? Cur igitur, filia, dolores magis, quos times, repetis, quam filios, quos iam non speras, requiris? Si gravis est dolor, subterfugienda causa eius est, non petenda. Nam tibi quid consilij tribuam? qua liberos habes? Qua tibi causa nubendi? nisi forte leuitatis error, & intemperantia visus, & saucy cogit pectoris conscientia? Sed consilium sobrijs non ebrijs datur. Et ideo apud liberam conscientiam mihi sermo est, cui utrumque integrum est. Habeat saucia remedium, honesta consilium. Tu, inquam, filia, quid moliris? cur heredes extraneos, cum habeas tuos?*

D d d 2

tuos?

Ageruchiam;
S. August. ep.
127. ad Iulianam, item ad
Probam. Fulgent. ad Gal-
lam ep. 2. Ter-
tull. de resur-
rectione car-
nis.

XVII.

S. Ambros.
l. de viduis.

tuos? Non filios desideras, quos habes, sed seruitutem, quam non habes. Generare liberos vis, non fratres futuros tuorum, sed aduersarios filiorum. Quid est ergo generare alios liberos, nisi spoliare, quos habes liberos, quibus pariter & auferuntur pietatis officia, & compendia facultatum? His S. Pater vtilitatem ostendit viduitatis. S. Hieronymus honestatem eiusdem sic declarat. Quid si statim secundum maritum, perdiderit vxor? societur & tertio? Et, si ille dormierit, in quartum quintumq; procedat? ut nihil sit, quo a meretricibus differat? Omni ratione vidua prouidendum est, ne castitatis primos excedat limites: Quod si excefferit, & verecundiam ruperit matronalem, in omnem debacchabitur luxuriam. Quid igitur? Damnamus secunda matrimonia? minimè, sed prima laudamus. Abijcimus de Ecclesia digamos? absit, sed monogamos ad continentiam prouocamus. Miratur ipse Mundus nimis saepe nubentes, videtque tales nuptiatores. Rem dicturus sum incredibilem, ait paulo infra idem Hieronymus, sed multorum testimoniis approbatam. Ante annos plurimos, vidi duo inter se paria vilissimorum à plebe hominum comparata: vnum qui viginti sepelisset vxores: alteram qua vicesimum secundum habuisset maritum extremo sibi matrimonio copulatos. Summa omnium expectatio virorum pariter ac feminarum, post tantas rudes, quis quem prius effert? Vicit maritus, & totius urbis populo confluyente, coronatus, & palmam tenens, adoremq; per singulos sibi acclamantes, vxoris feretrum precedebat. Quid dicemus tali mulieri? nempe illud, quod Dominus Samaritanae viginti duos habuisti maritos, & iste a quo sepeliris, non est tuus. Ex qua historia & viduitatis decorum intelligi potest, & videri, vsque adeò malum non esse, amittere coniugem, vt etiam amisisse triumpho dignum sit iudicatum. Non habent igitur causam querendi mortales, quòd matrimonia in viduos viduasque desinant, cum desinant in statum longè meliorem. Quem tot SS. PP. extollunt; quem D. Paulus coniugio praeferit, quem ipse Deus sua manu protegit.

XVIII.
S. Augustin.
ad Dulcitiū.

Dicam, quod factum est in Mauritania Sitifensi, inquit S. Augustinus: neque enim Deus Sanctorum non ipse est etiam & nunc Deus: Viduam in proposito continentia constitutam Celticibus quidam catechumenus iuuenis rapuit, vt haberet vxorem. Antequam

quam concumberet, preſſus ſomno, & territus ſomnio Sitifeniſi Epiſcopo eandem vehementiſſimè requirenti remiſit intactam. Viuunt adhuc de quibus loquor. Ille baptizatus, & ipſo in ſe factò miraculo conuerſus ad Dominum, ad Epiſcopatum mirabili probitate peruenit. Illa in ſancta viduitate perſiſtit. Placuit igitur Deo viduitas, quam miraculo defendit; & iuuenis caſtitem amplexus eſt, cuius vidit Deum eſſe deſenſorem.

CAPVT XLV.

Fructus, qui è fauſtis Matrimonijs oriuntur.

Rolixè oſtendimus huc vſque, Matrimonium origine, fide, prole, indiſſolubilitate, ſine, eſſe ſtatum bonum, beneque & ſapienter à Deo inſtitutum, & multa eius commoda demonſtrauimus; incommoda autem quæ ſanè affert multa, ipſis hominibus, non hominum Conditori attribuenda eſſe. Quoniam verò maximè *ex fructu arbor agnoſcitur*, adhuc alios fauſti & infauſti matrimonij fructus attingemus. Siquidem, vt è fertili arbore, ita è ſancto coniugij ſtatu, varij fructus enaſcuntur, qui in coniuges, in liberos, in Rempubli- cam, in Eccleſiam, denique & in alios, ſiue coniugium, ſiue cœ- libatum meditantès vberrimè redundant. Nam de diuino honore nihil dicam; cùm vtique ad eum finem multa ſatis allata ſint, vt inſtitutoris matrimoniorum æquitas, bonitas, & pro- uidentia agnoſceretur. Neque Chriſti cum Eccleſia coniun- ctionem, in matrimonijs ſignificatam denuo repetam aut in- culcabo. Alias quoque coniugia habent laudum cauſas, ob quas coniuges tripode donandi ſunt.

Primò illum ipſum, aut illam in melius iuuat hoc ſacra- mentum, *cui eſt melius nubere, quam viri*. Quippe non proliſ tantùm, ſed & remedij cauſa eſt inſtitutum. Hinc ibidem ait Apoſtolus, *Si ſe non continent, nubant*. Eſt ergo remedium caſtitiſ. Eſt & fidei ſeruandæ, concordie colendæ, exercen- dæque & patientiæ, & charitatiſ occaſio. Eſt ſubſidium & præ- ſidium variæ neceſſitatiſ. Eſt via religioniſ, pietatiſ, ſanctita- tiſ adipiſcendæ. Harum omnium virtutum exempla ordine

I.

Matth. 12. 33.

II.

1. Cor. 7. 9.